

IJJAS TAMÁS

Levél a nyelvtanulásról és a megbocsátásról

Sirokai Mátyásnak

*A pulóverbárányokat a szekrény karámjába
rendezgetem, orrukkal gyengéden megbökdösik
a naftalingolyókat, mikor rájuk zárom az
ajtót. Odalent, a második emeletig gomolyog
a köd, szálanként terelgeti a gyapjút a szél,
egy-egy erősebb lökésnél szétzilálódik
a páratömeg, alig hallható
szisszenéssel, mintha kócot tépnének,
lábnyom-szerű foltokban előtűnik
a beton. A nyitott ablak mellett
eltársalgok a szibériai eredetű
hideggel, töröm ugyan a nyelvet,
mégis megpróbálom a szél hátára
hurkolni a scsa betű sítálpnyomát,
és a tökéletes jerü ejtéséhez még
magam elé kell képzelnem egy kipeckelt
szájú csukát. A zimankó jól ismerte
hadifogoly nagyapámat, aki tíz napig
koplalt, mikor kitört a táborban a
tífuszjárvány, be is terelték a nyugatra
induló fertőző vagonba, már-már olyannak
tűnt, mintha lenyúzott bőrét csontjai
rámájára visszafeszítették volna. A
szibériai vendég tudja, milyen egy sámándob
döndülése, ahogy kitör a Van Allen-öv
karámjából a napszél, és az aurora
borealis, mint meggyújtott rókafarok,
végigsöpör az éjszakán. Ismeri a tengely
körüli, kitárt karral való kerengést,
a szarvasbögést, a gombák boszorkánygyűrűjét.*

*Három bárányt is magamra húzok, ne lépkedjen
mellkasomban a farkast kiáltó kézen fogva
a farkasordítóval, vagy legalább ne hallják meg
őket a 76-os és 74-es trolikon célirányosan
zötykölődők, a Váci úttól az Öv utcáig.
Az orosz nyelv nekem, mint Neked a cimbalom*

*preparálása, maga a megbocsátás, ahol csavarral,
gemkapoccsal, bankkártyával torzított rezgések
a múlt ködgomolyát, mint emberi talpak,
fel-felhasítják. És ott van egy ilyen lyukban
nagyanyám görcsbe rándult teste és
távolodóban a katonacsizmák hangja,
még egy sóhaj sem tud felszabadulni
a tüdőből, mintha száraz és jéghideg köfejtő
lenne odabent, és az arc egyetlen vízcsepp-,
egyetlen nyüsztés nélkül torzul el. És
ott van a mi barátságunk is, mert van egy
pont, ahol óvatlanul majdnem eltörtem
a jövődet, mint egy ereszről lógó jégcsapot
(bár Te lennél jégtörő Mátyás), visszatekintve
ugyan nem történt semmi különös, de a köd
mégis csak arról tud beszélni, újratömvé
a múlton támadt lyukat, hogy mi lett volna,
ha. Ezért kellene a csavarok, a gemkapocsok,
a szétszabdalt bankkártyák. Eddig csak
az alaprezgésekről beszéltem, pedig
a felhangok az igazán izgalmasak,
ha a fotonok vagy a spermiumok
zengeni tudnának, ezek a felhangok olyanok.*

*Otthonról hazafelé tartok, a szülői házba.
Ez is egyfajta időutazás. Apám a kapuban
vár kitárt karokkal, a kerítésnek támasztva
nekem is jut egy hólapát, munka közben az
oroszról duruzsolok, mint a teavíz, mikor
forrásponthoz ér, a szavak is egyre sűrűbben
buzognak, a felszínt pukkanasztató
megannyi hőbuborék. Tudom, hogy apám
arcát égeti a gőz, saját emlékezete,
gyerekkorában még ez a nyelv a híveknek
hátat fordító latin ellen harcolt, és azt még egy
kisgyerek is érti, miért nem támadunk meg
egy hátat.*

*Anyám szüleiről beszéltem már, anyámban
is ott a tüske, de tudja, a nyelvben, amit
felejtetni kell, van egy nap, minden bétén
van egy nap, amikor a felszabadulás légo
pincéit üresen hagyja a feltámadás.*

*Nekem az emlékezés annyi, hogy megszálltak
minket (a kiket?) az idegenek, voltak arcmászók,
voltak savköpködők, és az Aurorán termettek
szép légytojások is, de azokat megtartották
kaviár gyanánt, csak a legyeket küldték ide a ruszlik.
Tudom, hogy vérre ment, persze, hogy vérre,
a saját vérvonalamra, mégsem tudok más
lenni a történelem után, mint félretett kagylóban
a szagpatott vonalhang. Bárcsak lenne legalább
a bal féltekém vajmi ideológia megnagyobbodott mája,
felszállni képtelen galambocskája, mogorva
morzsaporszívó.*

*Mintha egyszerre akarnék akol lenni
a nyájnak és vadon a falkának, így
vágtam bele az oroszstanulásba, és
elvből, mint a múlt belül gyapjas,
kívül tüskés prédikációit, el kéne
vetnem a pátoszt, de az, hogy a семья
szó szerint: én vagyok hetedmagammal,
visszarugdos József Attilához. Persze,
lehet, hogy csak egy magyartanár áll
ott, vagy egy elmozdított köztéri szobor,
akkor legalább öngól. De hadd maradjak
a forrásponton még egy kicsit, térjünk
vissza a fenti szóhoz, ha kisiklik onnan
a lágyságjel (vipera egy Zagajewski versben),
és előre billenti a fejét a hangsúly, (mint
unatkozó a Zeneakadémián), akkor nem marad
más csak a mag (mag, vetőmag, sperma).
(Úgy fordultam, látod, az oroszhoz,
mint titkosíráshoz a kezdő szerelmes.)*

*Mikor haza felől tartok vissza az otthonomba,
a bordás altocumulusok alatt úgy lépdelek,
mintha valaki mellkasát mozgatnám,
lélegzetként, le-föl. (Ha láttál kakast, ami
a tyúkokat kerülgeti, akkor ezt a már-már
öntelt, hányaveti lábemelgetést, így is elképzeld.)
Így telnek, látod, napjaim, s mert tele
vagyok olyan sebekkel, amiket nem
is én szereztem, egyre idegenebbül
mormolok, és mint egy ikonfestő,
vagy egy háziasszony félbetört
tojáshéjak között billegtetve*

*próbálom egymástól elválasztani
a felejtést és a megbocsátást,
ahogy az orosz is szétválasztja
a kék hatalmas víztömeget
mélykékké és galambszínűvé.*

TÓTH KINGA

A Tollasbál-ciklusból

[KAPAR]

*kaparja kinyomja
az összes pórust általában
nincs benne genny tátognak
a szeme alatti részen
ez az amikor kitágulnak olyanok
mint egy halszáj
folyamatos várakozásban
és mindig üresen*

*vérzik és kezd fertőződni ez
az amikor megnyugszik
megtette amit lebetett még
talán kiszedi az egész
szemöldököt is mert jó ahogy
érzi minden szőrszálát
húzza egyesével szereti*

*kapar amikor kimegy a
szobából és még beszél nem
kíváncsi vagy büntet ezzel
a nem figyélssel kapar
amikor görcs van a tőrésben
segít kapar mert tudja
ha elolvassa nem lesz jó ezek
azok amikről nem beszélnek
egy kapcsolatban mert nem
veszíteni akarnak*